

Δήλωση Υπουργού Οικονομικών κ. Κ. Πετρίδη, στο πλαίσιο κοινής συνέντευξης Τύπου με τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, για το πρόγραμμα ρευστότητας

Η Κύπρος σήμερα βρίσκεται αντιμέτωπη με την πανδημία του κορωνοϊού και για να την αντιμετωπίσει λαμβάνει αυστηρά μέτρα. Τα μέτρα, τα οποία πολύ ορθά λαμβάνονται και αφορούν τη δημόσια υγεία, το κλείσιμο ολόκληρων τομέων της οικονομίας, και τους πολλούς περιορισμούς, αναντίλεκτα συνεπάγονται τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις. Συνεπάγεται τεράστια απώλεια εισοδημάτων σε εργαζόμενους και επιχειρήσεις σε ένα μεγάλο εύρος των τομέων της οικονομίας.

Ενδεικτικά, επηρεάζονται πέραν των 260,000 εργαζομένων και 60,000 επιχειρήσεων.

Η πρόκληση που αντιμετωπίζουμε είναι τεράστια. Απειλούνται χιλιάδες θέσεις εργασίας αλλά και χιλιάδες πτωχεύσεις και χρειάζονται γενναία οικονομικά μέτρα. Μέτρα τα οποία θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά αλλά, ανάλογα και με την έκβαση της κατάστασης, θα αποτρέψουν μια βαθιά και παρατεταμένη κρίση και θα επιτρέψουν μια πιο γρήγορη ανάκαμψη και επιστροφή στην ομαλότητα, με το τέλος της πανδημίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η κυβέρνηση καλείται να χρησιμοποιήσει το οπλοστάσιο της και να απορροφήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ένα σημαντικό μέρος των οικονομικών κραδασμών.

Πολύ έγκαιρα, επεξεργαστήκαμε ένα τολμηρό πακέτο δημοσιονομικού περιεχομένου για την άμεση στήριξη των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, το οποίο και εγκρίθηκε μετά από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τα κόμματα από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατατέθηκε στη Βουλή.

Ένα πακέτο όμως που έπρεπε να τύχει αναθεώρησης λόγω των νέων δεδομένων που αφορούν τους περεταίρω περιορισμούς στην οικονομική δραστηριότητα και στην κυκλοφορία. Με τη συνάδελφο μου, Υπουργό Εργασίας, έχουμε προβεί σε νέα διαβούλευση με τα κόμματα, η οποία θα ολοκληρωθεί σήμερα το απόγευμα σε νέα τηλεδιάσκεψη και σύμφωνα και με τις αποφάσεις της Βουλής θα συζητηθεί αύριο στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή οικονομικών, με προοπτική να ψηφιστεί το απόγευμα της ίδιας μέρας από την ολομέλεια του Σώματος. Σεβόμενοι την εν εξελίξει διαδικασία, οι ανακοινώσεις από πλευράς Κυβέρνησης θα γίνουν μετά το πέρας της συνεδρίασης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής

Πέραν της επιχορήγησης της απασχόλησης και των εισοδημάτων, όπως προβλέπεται από το δημοσιονομικό πακέτο, η μάχη θα κριθεί στο πόσο θα προστατεύσουμε τις εταιρείες από την πτώχευση μέσω της παροχής άμεσης ρευστότητας, για να αποφύγουμε την απότομη αύξηση της ανεργίας και την χρεοκοπία μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων, σε αυτή την κρίσιμη περίοδο.

Η παρεχόμενη ρευστότητα και χρήμα θα χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή οφειλών σε προμηθευτές, καταβολής μισθών και άλλων υποχρεώσεων για να μείνουν οι επιχειρήσεις εν ζωή, αλλιώς η βλάβη στην οικονομία θα είναι παρατεταμένη, βαθύτερη και η ανάκαμψη πολύ πιο αργή.

Αυτή η ρευστότητα, πρέπει να διοχετευτεί μέσω του τραπεζικού συστήματος στην πραγματική οικονομία και όχι στον ίδιο τον τραπεζικό τομέα. Επιχορηγούμε το παζάρι και όχι το τραπεζικό σύστημα, όπως άλλωστε προβλέπουν και οι σχετικές ευρωπαϊκές οδηγίες και πολιτικές.

Γι' αυτό το λόγο, το περασμένο διάστημα εργαστήκαμε σε πλήρη συντονισμό και συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα, την οποία και ευχαριστώ, ούτως ώστε να συνδυάσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, τόσο τα νομισματικά όσο και τα

δημοσιονομικά μας εργαλεία, σε ένα κοινό μέτωπο, στον πόλεμο κατά των οικονομικών επιπτώσεων από την πανδημία του Κορωνιού.

Είναι σε αυτό το πλαίσιο που σήμερα το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε δύο νομοθεσίες:

- Η πρώτη Νομοθεσία αφορά την αναστολή, μέσω νόμου και διατάγματος του Υπουργού Οικονομικών, της αποπληρωμής δόσεων κεφαλαίου και τόκων για δάνεια προς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς για περίοδο εννέα μηνών, μέχρι την 31/12/2020.

Από την αναστολή καλύπτονται πέραν των επιχειρήσεων, τα φυσικά πρόσωπα και οι αυτοτελώς εργαζόμενοι, οι οποίοι ήταν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους.

Σημειώνεται ότι, πέραν των τραπεζών καλύπτει και πιστωτικά ιδρύματα όπως οι εταιρίες διαχείρισης δανείων, οι ασφαλιστικές εταιρείες, και ο ΚΟΑΓ. Στο τέλος της περιόδου τα δεδομένα θα επαναξιολογηθούν, και ανάλογα με τις αποφάσεις των αρμόδιων ευρωπαϊκών οργάνων, θα αναπροσαρμοστούν ανάλογα.

Για την εφαρμογή του μέτρου, θα πρέπει να γίνει γραπτό αίτημα στους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Με γραπτό αίτημα για εταιρείες και αυτοτελώς εργαζομένους, θα αναστέλλεται, επίσης, η υποχρέωση τους για υποβολή των οικονομικών λογαριασμών τους, στους Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς κατά το έτος 2019.

Με τον νόμο για το «μορατόριουμ των δόσεων», διασφαλίζεται βασικά ότι η κυβερνητική απόφαση για αναστολή των δόσεων δεν θα επιχορηγεί τις τράπεζες αλλά την πραγματική οικονομία. Τα νοικοκυριά, τον μικρομεσαίο επιχειρηματία, και την επιχείρηση, που αδυνατούν να ανταπεξέλθουν των υποχρεώσεών τους και να επιβιώσουν λόγω της δραματικής μείωσης των εισοδημάτων τους.

Από την άλλη, οι τράπεζες ενώ θα έχουν κόστος λόγω της αναδιάρθρωσης ουσιαστικά των δανείων ως συνέπεια της αναστολής της καταβολής των δόσεων, δεν αναμένεται να αντιμετωπίσουν προβλήματα βιωσιμότητας λόγω της ευελιξίας που παρέχεται από τις αποφάσεις της ΚΤΚ και αρμόδιων ευρωπαϊκών νομισματικών αρχών, που θα εξηγήσει μετά ο Διοικητής.

- Η δεύτερη Νομοθεσία αφορά την παραχώρηση Κυβερνητικών Εγγυήσεων συνολικού ποσού μέχρι δύο δισεκατομμυρίων ευρώ (€ 2.000.000.000) με σκοπό:

(α) την παραχώρηση νέων χαμηλότοκων δανείων ύψους €1.750.000.000 σε Επιχειρήσεις και Αυτοτελώς Εργαζόμενους για αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων από τα μέτρα που λήφθηκαν για αντιμετώπιση της πανδημίας του Κορωνιού, και

(β) την επιδότηση μέρους του επιτοκίου σε φυσικά πρόσωπα, αυτοτελώς εργαζομένους και επιχειρήσεις ύψους €250.000.000.

Οι βασικές αρχές της παραχώρησης των κυβερνητικών εγγυήσεων καλύπτονται στον Νόμο ενώ οι διάφοροι παράμετροι και όροι της παραχώρησης και χρήσης των κυβερνητικών εγγυήσεων, θα εκδίδονται με Διάταγμα του Υπουργού Οικονομικών το οποίο δύναται να αναθεωρείται σε τακτή βάση αναλόγως των επικρατούσων συνθηκών, τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Όπως έχω ήδη αναφέρει, οι κυβερνητικές εγγυήσεις παραχωρούνται για την αύξηση της ρευστότητας στην πραγματική οικονομία και δεν θα μπορούν να χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή υφιστάμενων δανείων. Θα μπορούν όμως να χρησιμοποιούνται για τόκους υφιστάμενων δανείων, τα οποία είναι μέρος του υφιστάμενου προγράμματος.

- Οι κυβερνητικές εγγυήσεις θα καλύπτουν το 70% των ζημιών που δυνατόν να προκύψουν από τα πιο πάνω δάνεια και οι τράπεζες το υπόλοιπο 30% ανεξαρτήτως εάν το δάνειο είναι εξασφαλισμένο ή μη.
- Τα δάνεια θα έχουν διάρκεια από 3 μήνες μέχρι και 6 χρόνια εξαιρουμένων των τρεχούμενων λογαριασμών που η μέγιστη διάρκεια της εγγύησης θα είναι το 1 έτος.
- Η διαδικασία παραχώρησης των κυβερνητικών εγγυήσεων προς τα πιστωτικά ιδρύματα θα αρχίσει από τις αρχές Απριλίου και αναμένουμε ότι η παραχώρηση των πρώτων δανείων θα ξεκινήσει αρχές Μαΐου του 2020.
- Περιλαμβάνονται, επίσης, κριτήρια και όροι ως προς την παραχώρηση των κυβερνητικών εγγυήσεων στα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και σε σχέση με την παραχώρηση των δανείων προς Αυτοτελώς Εργαζόμενους και Επιχειρήσεις όπως το ανώτατο ύψος δανείων που θα μπορεί να τους παραχωρηθεί καθώς και για ποιους λόγους (κάλυψη των αναγκών ρευστότητας, κεφαλαίου κίνησης και επενδύσεων).
- Σημειώνω, κυρίως, τον όρο ότι οι επιλέξιμες επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενοι δεν θα προχωρήσουν σε οποιοσδήποτε απολύσεις προσωπικού από την ημερομηνία έκδοσης του Διατάγματος και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 2020 μέσω του ταμείου πλεονασμού. Επαναλαμβάνω, ότι όλη η κυβερνητική πολιτική μέσω των λεφτών του φορολογουμένου, συμπεριλαμβανομένης της κρατικής εγγύησης, στοχεύει στην διατήρηση των θέσεων εργασίας και της αποφυγής χρεοκοπιών.
- Καθορίζονται χαμηλότοκα επιτόκια για τα νέα δάνεια που θα παραχωρηθούν, σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας. Η όποια περεταίρω μείωση των επιτοκίων, ενδεχομένως να θεωρείτο κρατική ενίσχυση από την ΕΕ.
- Παραδείγματα επιτοκίων

(α) Το Συνολικό Επιτόκιο των νέων δανείων για μια μικρομεσαία επιχείρηση ή έναν αυτοτελώς εργαζόμενο θα ανέρχεται:

- Για ένα εξασφαλισμένο δάνειο χρονικής διάρκειας μέχρι ένα έτος στο 0,75% και με χωρίς εξασφάλιση στο 1,25%
- Για ένα εξασφαλισμένο δάνειο χρονικής διάρκειας μέχρι 3 έτη στο 1% και με χωρίς εξασφάλιση στο 1,50%
- Για ένα εξασφαλισμένο δάνειο χρονικής διάρκειας μέχρι 6 έτη στο 1,50% και με χωρίς εξασφάλιση στο 2%

(β) Αντίστοιχα το Συνολικό Επιτόκιο των νέων δανείων για μια μεγάλη επιχείρηση θα ανέρχεται ως ακολούθως:

- Για ένα εξασφαλισμένο δάνειο χρονικής διάρκειας μέχρι ένα έτος στο 1% και με χωρίς εξασφάλιση στο 1,50%
- Για ένα εξασφαλισμένο δάνειο χρονικής διάρκειας μέχρι 3 έτη στο 1,50% και με χωρίς εξασφάλιση στο 2%
- Για ένα εξασφαλισμένο δάνειο χρονικής διάρκειας μέχρι 6 έτη στο 2,50% και με χωρίς εξασφάλιση στο 3%

Η προσδοκία είναι ότι, με το πέρας της κρίσης οι επιχειρήσεις που θα αντλήσουν τον νέο φτηνό δανεισμό για λόγους ρευστότητας, θα καταστούν βιώσιμες ούτως ώστε να είναι σε θέση να τον αποπληρώσουν.

Οι κυβερνητικές εγγυήσεις, θα ενεργοποιηθούν ούτως ώστε να καλύψουν ενδεχόμενες ζημιές αυτών που δεν θα τα καταφέρουν, αυξάνοντας το δημόσιο χρέος προς όφελος των επιχειρήσεων και των θέσεων εργασίας και της οικονομίας ευρύτερα. Παράλληλα, η πρόνοια για μερική επιδότηση του επιτοκίου αφορά αυτούς που θα έχουν περισσότερες δυσκολίες ανάκαμψης με το πέρας της κρίσης. Εκείνη την χρονική περίοδο, θα χρησιμοποιηθεί το σκέλος της μερικής επιδότησης του επιτοκίου ούτως ώστε να βοηθηθούν και αυτές οι επιχειρήσεις να διατηρηθούν στην αγορά.

Με βάση τα δύο σχέδια επιστρατεύονται ουσιαστικά οι τράπεζες να λειτουργήσουν ως μηχανισμοί μεταφοράς της νέας ρευστότητας στην πραγματική οικονομία, χωρίς κέρδος, καλύπτοντας μόνο το κόστος τους, με νέο φτηνό δανεισμό.

Παράλληλα, το τραπεζικό σύστημα χρησιμοποιεί τα εργαλεία που του παρέχουν οι νομισματικές αρχές, για να αναστείλουν την καταβολή δόσεων υφιστάμενων δανείων.

Είναι μια συντονισμένη προσπάθεια μεταξύ των νομισματικών και δημοσιονομικών αρχών της πολιτείας, αλλά και του πολιτικού κόσμου για να έχουμε ένα ενιαίο μέτωπο και τη μέγιστη επιτυχία. Για να ανακάμψουμε το γρηγορότερο δυνατό έστω και με απώλειες. Και με αυτό τον τρόπο θα συνεχίσουμε το επόμενο διάστημα.